

عدد خبر

۱۷۵ میلیون

تومان به اعلام سازمان حفاظت محیط زیست، جریمه صید و شکار ۸گونه آبزی در آب‌های ایران است. بر این اساس صید و شکار فوک خزری، ۳۵میلیون تومان، دلفین و پورپویز ۷۵میلیون تومان، ماهی خاویاری ۲۵میلیون تومان، گیتارماهی و اره‌ماهی ۲۵میلیون تومان، سفره‌ماهی ۵میلیون تومان و کوسه‌ماهی ۱۰میلیون تومان جریمه دارد.

۹۳۱ مترمکعب

حقابه تالاب هورالعظیم که شامل ۶۷درصد این حقابه است، رهاسازی شده و به اعلام مجتبی ذوالجودی، معاون محیط زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست، بیش از ۱۶۰۰میلیون مترمکعب دیگر از حقابه هورالعظیم قرار بود رهاسازی شود.

۵ استان

کشور به دلیل بارش شدید امروز سیلابی می‌شوند و براساس هشدارهای هواشناسی، استان‌های مازندران، گلستان، شرق و شمال خراسان شمالی، اردبیل و گیلان امروز با بارش شدید و وقوع سیلاب مواجه می‌شوند. به همین دلیل و به‌علت افزایش و تداوم وزش باد افزایش ارتفاع امواج تا ۲متر در مناطق ساحلی و دور از ساحل استان‌های گیلان و مازندران در دریای خزر، منع تردد قایق‌های سبک و تفریحی و منع ورود و خروج کشتی‌ها به بندار شمال اعلام شده است. در خلیج فارس نیز فردا و پس فردا تا ۳متر ارتفاع امواج پیش بینی شده و به همین لیلل مناطق ساحلی و دور از ساحل استان‌های خوزستان و بوشهر در خلیج فارس و مناطق ساحلی شرق خلیج فارس، با اختلال ترددهای دریایی شناورهای سبک، اختلال در تردد شناورهای مسافری، پاره‌شدن تورهای صیادی و آسیب به قفس‌های پرورش ماهی و آسیب به تردد کشتی‌های تجاری پیش بینی شده است.

خبر خوان

خشکیدگی تالاب گاوخونی به مرز فاجعه رسید

معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی اداره کل حفاظت محیط زیست استان اصفهان اعلام کرد: به استناد پایش‌های میدانی و آخرین تصویر ماهواره‌ای مربوط به اوایل مهر امسال، سطح تالاب گاوخونی نسبت به خشکی چندین سال اخیر، خشک‌تر شده و این یک فاجعه است.

حسین اکبری به این‌را گفت: سال آبی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ هم تمام شد و وارد سال آبی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ شدیم، اما حقابه مؤثری به تالاب گاوخونی داده نشدند و علاوه بر این در نیمه دوم ۱۴۰۲ منتهی به شهریور امسال با بسته بودن سد رودشتین، به‌تدریج زهاب‌های کشاورزی و پساب‌های ورودی به تالاب هم کاهش شدیدی پیدا کرد.

وی افزود: ورودی زهاب و پساب‌ها از ایستگاه شاخه کنار به سمت تالاب گاوخونی به کمترین حد ممکن و چیزی حدود ۲۰ تا ۳۰ لیتر در ثانیه رسیده و نتیجه این شد که تالاب گاوخونی به‌صورت صدرصد خشک شد.

معاون محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی اداره کل حفاظت محیط زیست استان اصفهان ادامه داد: حال تالاب گاوخونی خوب نیست و پیگیری در سطوح مختلف برای بهبود شرایط تالاب هم نتوانسته موجب شود که حقابه مؤثری به تالاب داده شود.

وی گفت: در سال آبی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ به‌رغم اینکه وضعیت بارش‌های خیلی خوبی نسبت به سال قبل، هم در سرشاخه‌های زاینده‌رود و هم در کل حوزه داشتیم اما تالاب گاوخونی حقابه‌ایش را دریافت نکرد اکبری یادآور شد: در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن، ذخیره سد زاینده‌رود چیزی حدود ۲۰۰میلیون مترمکعب بوده و در چنین شرایطی مشخص است که نمی‌شود آب را برای تالاب گاوخونی رها کرد؛ اما در نیمه دوم ۱۴۰۱ بارندگی خیلی خوبی نسبت به سال ۱۴۰۰ در حوزه زاینده‌رود و به‌خصوص در بالادست داشتیم؛ به‌طوری که ذخیره سد زاینده‌رود در ماه‌های اردیبهشت و خرداد تا تیرماه نزدیک به ۶۰۰میلیون مترمکعب هم رسید. وی افزود: با وجود این، باز هم ۲۰۰میلیون مترمکعب ذخیره سد زاینده‌رود، هیچ آبی به تالاب گاوخونی رهاسازی نشد و این در حالی بود که بارها و بارها آب با احجام قابل توجه برای کشاورزان شرق و غرب اصفهان رهاسازی شد. معاون محیط زیست طبیعی اداره کل حفاظت محیط زیست استان اصفهان در ادامه گفت: نگاه انسانی و اراده وزارت نیرو برای تالاب گاوخونی می‌بایست دست کم در این زمان محقق شود که در صدی از حقابه زاینده‌رود به تالاب گاوخونی برسد اما متأسفانه این اتفاق رخ نداد.

مارها از طبیعت حذف شوند انفجار جمعیتی موش‌ها رخ می‌دهد

عبدالله سالاری، کارشناس ارشد تنوع زیستی: مردم نسبت به مارها دیدگاه مثبت ندارند و این گونه را مضر مورد تنفر می‌دانند. اما مارها ارزش اکوسیستمی بالایی دارند و عامل کنترل جمعیت پستانداران و جوندگان کوچک همچون موش هستند. مارها از اکوسیستم حذف شوند، انفجار جمعیت جوندگان کوچک و موش‌ها رخ می‌دهد.

درخواست بنیاد مسکن برای بررسی طرح‌های در مناطق حفاظت‌شده اصفهان

حسین اکبری، معاون محیط زیست طبیعی استان اصفهان: واگذاری مناطق حفاظت‌شده اصفهان برای طرح نهضت ملی مسکن صحت ندارد. بنیاد مسکن تنها تقاضای بررسی و افزایش سطح طرح‌های روستایی در ۵منطقه ازجمله پناهگاه‌های حیات‌وحش عباس، موته، کرکس و کهباز و قسمتی از دنا را دارد.

خوزستان زیر دود آتش هورالعظیم

تاکنون ۶۳۰هکتار از بخش عراقی هورالعظیم سوخته و دود آن محیط زیست شهرهای حاشیه تالاب را با مشکل مواجه کرده است

گزارش

زه‌ار فیعی

روزنامه‌نگار

تالاب هور العظیم می‌سوزد و دودش تا صدها کیلومتر در غرب، سلامت هر موجود زنده‌ای را به خطر می‌اندازد. این چرخه سالانه‌ای است که تمامی ندارد. با توجه به رابطه خوبی که ایران یا کشور عراق ایجاد کرده است، آتش سوزی سالانه تالاب هور العظیم گرهی است که می‌توان با دست‌بازش کرد. همه‌ساله در این‌وقت از سال مذاکره بر سر خاموش کردن آتشی که به جان بخش عراقی تالاب هورالعظیم افتاده سرعت بیشتری می‌گیرد. از سوی دیگر با شروع فصل بارش نامه‌نگاری‌های داخلی بر سر رهاسازی حقابه این تالاب در ایران نیز پیگیری می‌شود. اما تا این مذاکرات به نتیجه برسد، استان‌های همجوار با این تالاب، به‌خصوص خوزستان غرق در دود هستند. برای ساکنان استان خوزستان که اگر با دود ناشی از نسوختن تالاب هورالعظیم درگیر نباشند، با پدیده‌های اقلیمی مثل گردوغبار و خشکسالی مواجهند، انتظار تنها راه نیست. آمار نشان می‌دهد که این استان یکی از استان‌های مهاجر فرست به سایر استان‌هاست با این تفاوت که تغییرات اقلیمی شهرستان‌ها و روستاهای خوزستان را خالی از سکنه می‌کند.

مهاجرت اقلیمی خوزستانی‌ها

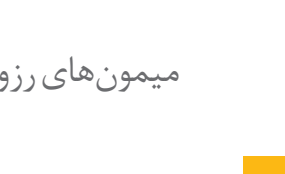
ایمان ممبینی، جامعه‌شناس و عضو هیأت علمی دانشگاه تهران: تمایل به مهاجرت برای کلاس‌های اهلوار، ۴۸،۲درصد و برای شهر آسبان، ۱۰،۱درصد است. جالب توجه اینکه ۷۷،۸درصد این افراد، مایل به مهاجرت از استان خوزستان به سایر استان‌های کشور بوده‌اند.

محرك اصلی جابه‌جایی و مهاجرت در استان‌هایی چون سیستان و بلوچستان، کرمان، خراسان جنوبی و همچنین خوزستان نابودی روستاها به دلایل تغییرات اقلیمی و به‌طور خاص خشکسالی است. در فاصله سال‌های ۱۳۹۰تا ۱۳۹۵، ۱۳۵هزار و ۲۰۶نفر از خوزستان به سایر استان‌های کشور مهاجرت کرده‌اند که این میزان، نسبت به دوره ۵ساله پیشین، ۲۰هزار نفر افزایش را نشان می‌دهد. ۷،۲درصد مردم خوزستان، مشکلات زیست‌محیطی و اقلیمی را به‌عنوان یکی از دلایل خود برای مهاجرت بر شمرده‌اند.

گزارش

مجید جباری

روزنامه‌نگار

گونه‌های جانوری مهاجم، زیستگاه‌های کشور را تهدید می‌کنند. جانورانی که از راه قاچاق یا به‌صورت اتفاقی و گاه به شکل قانونی و بدون آگاهی و مطالعه وارد

طبیعت و اکوسیستم کشور شده است، نظم موجود در اکوسیستم را برهم زده و خسارت‌های اقتصادی و محیط زیستی به زیستگاه‌های طبیعی کشور وارد کرده است. گونه‌های مهاجم تا امروز عامل مستقیم انقراض حداقل ۱۲۶گونه جانوری در سراسر دنیا بوده‌اند. در ایران هم برخی از

این جانوران مهاجم مثل «میمون رزوس»، «راکون»، «لاک پشت گوش قرمز» و… تاکنون خسارات زیادی به زیستگاه‌های مختلف وارد کر ده‌اند و برخی دیگر از این مهاجمان، حیات وحش جنگل‌های شمال و هیرکانی را تهدید می‌کنند. «ماهی‌آمر» که ۴دهه پیش توسط شلیات از چین وارد و

به دریاچه هامون ریخته شد تبدیل به عامل مهم پایداری خشکیدگی تالاب و خسارت به اقتصاد جامعه محلی شد. تجربه انتقال این ماهی مهاجم به تالاب هامون نشان می‌دهد که گاه یک گونه جانوری غیربومی چگونه می‌تواند زیست و حیات انسانی و معیشت مردم یک منطقه را نابود کند.

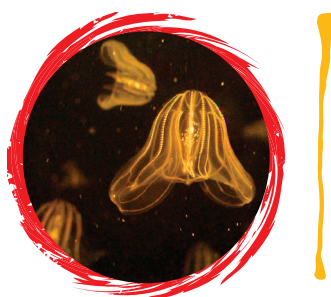
مرغ مینا

زیستگاه اصلی: عمدتاً جنوب آسیا
نحوه انتقال به طبیعت ایران: قاچاق، ناتوانی در نگهداری و رهاسازی در طبیعت
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: تغذیه بسیاری از منابع غذایی، سرعت تکثیر بالا، اشغال لانه پرندگان دیگر و از بین بردن جمعیت پرندگان بومی سنتی سیستان‌ها

ماهی‌آمر

زیستگاه اصلی: چین
نحوه انتقال به طبیعت ایران: انتقال بدون مطالعه شلیات در دهه ۶۰ورختن آن در تالاب بین‌المللی هامون
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: تغذیه از ریشه گیاه نی و از بین رفتن نیزارهای اطراف تالاب هامون، پایداری خشکی تالاب هامون، نابودی کسب‌وکار سنتی سیستان‌ها

شانه‌دار (گردوی دریایی)

زیستگاه اصلی: سواحل غربی اقیانوس اطلس
نحوه انتقال به اکوسیستم دریای خزر: از طریق آب توازن کشتی‌ها
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: تغذیه از ذخیره غذایی ماهی کیلیکا که منبع تغذیه فوک خزری است و منجر به کاهش جمعیت فوک‌ها شده‌است.

میمون رزوس

زیستگاه اصلی: هند و شرق پاکستان
نحوه راهیابی به طبیعت ایران: قاچاق و ناتوانی در نگهداری و رهاسازی در طبیعت
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: شکار حیوانات و پرندگان کوچک، توانایی بالای تکثیر؛ انتقال بیماری به انسان

ماهی قرمز

زیستگاه اصلی: چین
نحوه انتقال به طبیعت ایران: واردات قانونی
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: نابودی انواع کپورماهی‌های بومی

رت (موش فاضلاب)

زیستگاه اصلی: چین و آمریکا
نحوه انتقال به طبیعت ایران: واردات کالا از طریق حمل‌ونقل دریایی
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: تکثیر بسیار بالا، انتقال انواع بیماری، تخریب تاسیسات شهری

لاک‌پشت گوش قرمز

زیستگاه اصلی: آمریکا و آسیای جنوب شرقی
نحوه انتقال به طبیعت ایران: قاچاق و ناتوانی در نگهداری و رهاسازی در طبیعت
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: رقیب جدی برای لاک‌پشت برک‌های خزر، تهدیدی برای امنیت زیستی حیات وحش بومی و انتقال انواع بیماری به حیوانات

راکون

زیستگاه اصلی: آمریکای شمالی
نحوه انتقال به طبیعت ایران: انتقال عمدی و قاچاق به بخش‌هایی از زاین، اروپا و قفقاز و سپس انتقال به ایران
خطرات برای زیستگاه‌های ایران: زین بردن نسل سایر پستانداران بومی از طریق برهم زدن چرخه غذایی در طبیعت گیلان و تهدید حیات وحش جنگل هیرکانی

کوتاه‌تر از گزارش

پیگرد قضایی در انتظار قاچاقچیان

کوسه‌ها و سفره‌ماهیان

رئیس گروه بیولوژی دریا در سازمان حفاظت محیط زیست گفت: حدود ۴۴گونه تاکسون از سفره‌ماهیان و کوسه‌ماهیان برای نخستین بار در فهرست ملی گونه‌های جانوران وحشی مشمول قانون شکار و صید ذکر شده است و این اقدام راه را برای برخورد با قاچاقچیان این گونه‌ها هموار می‌کند.

مهتاب شجاعی به ایسنا گفت: ایران از نظر تنوع زیستی به‌ویژه از نظر تنوع گونه‌های آبزیان از نقاط داغ جهانی محسوب می‌شود. معاونت محیط زیست دریایی متولی حفاظت از تاکسون‌ها (ارایه‌بندی) یا تنوع گونه‌ای ساحلی و دریایی از جمله پستانداران دریایی مثل دلفین‌ها و نهنگ‌ها، فک خزری، خزندگان دریایی مثل لاک‌پشت‌های دریایی، مارهای دریایی، گونه‌های مرجانی، انواع اکوسیستم‌های حساس، سخت‌پوستان، نرم‌تنان و علف‌های دریایی و جز است.

وی افزود: کاهش تنوع زیستی در دنیا به‌طور عمده ناشی از فعالیت‌های انسانی مثل تخریب زیستگاه‌ها، برداشت بی‌رویه بر اثر صید و شکار، گردشگری، آلودگی‌ها و حتی تغییر اقلیم است. اتحادیه بین‌المللی حفاظت از طبیعت (IUCN) برای حفاظت، نظارت و مدیریت بهتر گونه‌ها یک چارچوب جهانی تعریف کرده و ۹گروه را در نظر گرفته‌است که شامل گونه‌های منقرض شده، منقرض شده در طبیعت، در معرض انقراض، در معرض خطر، آسیب‌پذیر، در آستانه تهدید، کمترین نگرانی، اطلاعات کم و بررسی نشده می‌شود.

رئیس گروه بیولوژی دریا در سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه دریای خزر آبزیان متنوعی دارد، گفت: ازجمله این آبزیان می‌توان به انواع کپورماهیان و گاوماهیان اشاره کرد که از نظر تعداد و جنس متنوع‌تر ین هستند. با در نظر گرفتن ماهیان غیربومی در خزر حدود ۵۳جنس، ۷۲گونه، متعلق به ۱۸خانواده و ۱۰راسته را شناسایی کرده‌ایم. ۲۴درصد این گونه‌ها انحصاری دریای خزر و بیشتر آنها از خانواده گاوماهیان هستند. ماهیان خاویاری و فک خزری هم از ظرفیت‌های مهم و ارزشمند دریای خزر به شمار می‌روند.

وی ادامه داد: در جنوب کشور نیز گونه‌های متنوع گیاهی و جانوری وجود دارد که شامل ۵گونه از ۷لاک‌پشت دریایی، ۱۶گونه پستاندار دریایی، ۱۲گونه مرجان سخت، ۳۰گونه مرجان نرم، ۴گونه علف دریایی، کوسه‌ماهیان و سفره‌ماهیان می‌شود، بنابراین ظرفیت بسیار غنی و ارزشمندی از تنوع زیستی در جنوب کشور داریم.

شجاعی با بیان اینکه معاونت محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست در جهت حفاظت و مدیریت این گونه‌ها اقداماتی در سال‌های اخیر کرده است، گفت: خردآمده امسال در آخرین اصلاحیه مصوبه ۱۶۸ شورای عالی حفاظت محیط زیست براساس معیارهای ملی و شاخص‌ها حدود ۴۴گونه تاکسون از سفره‌ماهیان و کوسه‌ماهیان را برای نخستین بار در فهرست ملی گونه‌های جانوران وحشی مشمول قانون شکار و صید وارد کردیم و در روزنامه رسمی آگهی شده است.

وی با بیان اینکه فهرست ملی گونه‌های جانوران وحشی مشمول قانون شکار و صید مربوط به سال ۷۸بود، گفت: ۲سال قبل بخش مهرمداران به‌روزرسانی شد ولی امسال این فهرست را درباره کوسه‌ماهیان و سفره‌ماهیان با تأکید بر آبزیان دریایی بازنگری و در جلسه با متخصصان براساس معیارهای ملی آن را به‌روزرسانی کردیم.

رئیس گروه بیولوژی دریا در سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه در جنوب کشور سفره‌ماهیان و کوسه‌ماهیان قاچاق می‌شوند، گفت: یکی دو سال قبل ۸هزار قطعه از کوسه‌ماهیان و وال‌ها در سردخانه چاپهار کشف شد ولی در برخورد قضایی با این موضوع خیلی با چالش مواجه بودند، چون این گونه‌ها قاتلون و فهرست ملی ذکر نشده بود اما با اقدامی که امسال انجام شد، پیگیری‌های قضایی متخلفان برای ما بسیار آسان‌تر شده است. درواقع این کار باعث حفاظت بیشتر از گونه‌ها می‌شود.

در ریچه

ماهی مهاجم و مرگ تدریجی تالاب هامون

مهدی نبی‌یان، کارشناس مستقل حیات وحش: ماهی «آمر» گونه‌ای کبوتر ماهی است که در دهه ۶۰متوسط شلیات از کشور چین وارد ایران شد تا به اشغال‌زایی و کاهش فقر مردم سیستان و بلوچستان کمک کند. مسئولان شلیات این ماهی را به دریاچه هامون ریختند. این آبی غیربومی که بدون مطالعه وارد زیست‌بوم منطقه شد، گیاهخوار است و از ریزوم‌های (ریشه‌های) گیاهان تغذیه می‌کند. این زمان دور تادور تالاب هامون، کیلومترها نیزار داشت. این گونه مهاجم به تدریج از ریزوم‌های نیزارهای هامون تغذیه کرد و ریشه نی‌ها را از بین برد. نی‌هایی که تقریباً بیش از ۵۰درصد اشغال مردم منطقه در آن زمان وابسته به آن بود و مردم محلی از آن حصیربافی می‌کردند و محصولات‌شان را به شهرهای بزرگ اطراف می‌فروختند. به مرور زمان، امور ماهی نیزارها را از بین برد و کسب‌وکار سنتی مردم منطقه را نابود کرد. نیزارهای دور تادور هامون همچنین سد دفاعی در برابر طوفان‌های گردوغبار ۲۰روزه سیستان بود. باز از بین رفتن این سد دفاعی گیاهی، شن و ماسه و گردوغبار طوفان‌ها، کف تالاب را پر کرد و حالا بخش گسترده‌ای از تالاب هامون که صدها هزار هکتار است به‌دلیل انباشت شن و ماسه به‌صورت محدب و گنبدی شکل در آمده است و نمی‌توان این بخش‌ها را لایروبی کرد. یعنی اگر همین امروز حقابه هیرمنند به تالاب هامون اختصاص پیدا کند یا پدیده آل‌نینو رخ دهد و باران‌های خوب در منطقه نیارد و رودخانه‌ها پر آب شوند، باز هم مساحت زیادی از تالاب هامون امکان آبیگری ندارد. تشنه‌ای که ماهی‌آمر به ریشه نیزارهای هامون زد، عیارز تشدید مخاطرات محیط زیستی، تبدیل به یکی از عوامل مهم و فاجعه‌بار هامون برای مردم محلی سیستان و بلوچستان شد.